

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort;

NFS 2011:7

Utkom från trycket
den 16 december 2011

beslutade den 9 december 2011.

Med stöd av 3 b, 7, 52 b och 52 d §§ jaktförordningen (1987:905) föreskriver Naturvårdsverket följande och beslutar om följande allmänna råd.

Begrepp

1 § Begrepp och beteckningar som används i dessa föreskrifter har, om inte annat anges, samma betydelse som i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

2 § Med *ekosystembaserad förvaltning av älgstammen* avses i dessa föreskrifter en adaptiv förvaltning som, i syfte att skapa en älgstam av hög kvalitet och i balans med betesresurserna, tar hänsyn till viktiga allmänna intressen såsom rovdjursförekomst, trafiksäkerhet och inverkan på biologisk mångfald samt till jordbruk och skador på skog.

3 § *Älgjaktområden* används i dessa föreskrifter som ett samlat begrepp för älgskötselområden och licensområden för älgjakt.

4 § Med *årskalv* avses älg eller kronhjort till och med den 15 april året efter födelseåret.

Inrättande och registrering m.m.

Inrättande och ändring av älgförvaltningsområden

5 § Ett älgförvaltningsområde ska i huvudsak omfatta en avgränsad älgstam och ska så långt det är möjligt vara sammanhängande.

Ett älgförvaltningsområde får inrättas utan hinder av en länsgräns om berörda länsstyrelser är överens. Den länsstyrelse som enligt 3 c § andra stycket jaktförordningen (1987:905) ska besluta om inrättande av älgförvaltningsområde som berör flera länsstyrelser, ska vara sammankallande.

Länsstyrelsens inrättande av älgförvaltningsområden ska ske efter samråd med markägarnas och jägarnas organisationer i länet.

Allmänna råd

För att en älgstam ska anses avgränsad bör minst 80 procent av älgstammen finnas inom älgförvaltningsområdet under året. De flesta älgförvaltningsområden i södra Sverige bör ha en areal i storleksordningen 50 000 hektar

och i norra Sverige 100 000 hektar eller mer. Älgförvaltningsområdena bör inte vara för stora för att möjliggöra lokal förankring, vid beslut om dessa.

6 § Med utgångspunkt i älgens rörelsemönster i landskapet ska älgförvaltningsområden, där så är möjligt, indelas efter naturliga eller skapade barriärer, såsom viltstängsel, större vägar och järnvägar, samhällen samt större sjöar och vattendrag.

7 § Länsstyrelsen ska ansvara för att indelningen i älgförvaltningsområden är ändamålsenlig och får, efter samråd med berörda älgförvaltningsgrupper och i samråd med berörda länsstyrelser, besluta om ändring av indelningen.

Registrering av älgjaktområde m.m.

8 § Den länsstyrelse som beslutar om inrättande av ett älgförvaltningsområde ska pröva ansökan avseende registrering av älgjaktområde, som helt eller till större delen ligger i älgförvaltningsområdet, efter ansökan av jakträttshavaren eller, om de är flera, av utsedd företrädare för dessa. En viltvårdsområdesförening bildad enligt lagen (2000:592) om viltvårdsområden anses som företrädare för jakträttshavarna inom viltvårdsområdet om föreningen har fattat beslut om gemensamhetsjakt efter älg.

Det är länsstyrelsen i det län inom vilket huvuddelen av licensområdet ligger som ska besluta om sådan registrering som följer av andra punkten i övergångsbestämmelserna till lagen (2010:2001) om ändring i jaktlagen (1987:259).

Länsstyrelsens beslut om registrering av älgjaktområde som omfattar del av annat län ska ske i samråd med berörda länsstyrelser.

När ansökan krävs ska sådan ges in till länsstyrelsen senast den 31 januari för att jakt ska kunna ske samma kalenderår om inte länsstyrelsen beslutar annat.

Allmänna råd

Ett älgskötselområde bör inte vara så stort att det ensamt utgör ett älgförvaltningsområde.

9 § I 3 § jaktförordningen (1987:905) föreskrivs det att ett älgskötselområde får registreras trots att det endast medger avskjutning av fem vuxna älgar per år om det finns särskilda skäl för en sådan registrering och området i övrigt är lämpat för älgjakt.

Allmänna råd

Exempel på särskilda skäl för att registrera ett älgskötselområde enligt 3 § jaktförordningen är om regionala geografiska förhållanden medför att ett älgskötselområde, för att medge avskjutning av tio vuxna älgar per år, skulle bli så stort att bildande av älgskötselområde avsevärt försvåras, om området är naturligt väl avgränsat. Exempel på sådan avgränsning kan vara vatten, eller om etablering av rovdjur inom älgskötselområdet inte möjliggör en högre avskjutning.

Älgskötselområdet bör anses som lämpat för älgjakt enligt första stycket om det i princip är sammanhängande och omfattar i huvudsak samma älgstam.

10 § Ansökan om *registrering av älgskötselområde* ska innehålla

1. en skötselplan,
2. en redovisning av vilka fastigheter som ingår i älgskötselområdet samt
3. en redovisning av att jakträttshavare och, i förekommande fall, viltvårdsområdesförening har samtyckt till registreringen.

Länsstyrelsen får, utöver vad som föreskrivs i första stycket, besluta vad ansökan i övrigt ska innehålla. Länsstyrelsen får vidare för ansökan som inte avser nyregistrering av älgskötselområde medge undantag från krav enligt första stycket.

Allmänna råd

Fastighetsägare är enligt 10 § jaktlagen (1987:259) alltid jakträttshavare i den utsträckningen jakträtt inte har upplåtits till annan eller om ett viltvårdsområde enligt lagen (2000:592) om viltvårdsområden har bildats. Eftersom upplåtelse av jakträtt kan vara begränsad på olika sätt, exempelvis till ett område inom en fastighet, ska fastighetsägaren som regel lämna sitt samtycke även om det finns annan jakträttshavare om inte denne eller denna kan visa att han eller hon har en exklusiv jakträtt. Ett intyg från behörig företrädare för ett älgskötselområde om att han eller hon inhämtat samtycke från samtliga jakträttshavare och viltvårdsområdesföreningar kan utgöra en tillräcklig redovisning.

11 § Ansökan om *registrering av licensområde* för älgjakt ska innehålla uppgifter enligt 10 § första stycket 2 och 3 samt de uppgifter som länsstyrelsen i övrigt beslutar.

12 § Innehar samma jakträttshavare rätten till jakt efter älg på två eller flera fastigheter inom samma älgförvaltningsområde, kan dessa fastigheter tillsammans registreras som ett älgjaktområde. Detta gäller även om en fastighet består av två eller flera skiften som inte angränsar till varandra inom älgförvaltningsområdet.

Ett markområde får inte registreras som både älgskötsel- och licensområde.

Länsstyrelsen får, om det behövs med hänsyn till älgförvaltningsplanen, besluta att högst en viss del av avskjutningen får ske inom del av det registrerade området.

13 § Om det inte finns särskilda skäl för annat, ska beslut om registrering som går sökanden emot vara denne tillhanda senast tre månader före jakttidens början och övriga beslut om registrering senast en månad före jakttidens början. Beslutet ska gälla för begränsad tid eller tills vidare.

14 § Alla förändringar av ett älgjaktområdes gränser ska anmälas till länsstyrelsen. Sker annan förändring i fråga om fastighetsförhållanden eller jakträttsliga förhållanden som inte är obetydlig, ska den på vilken beslutet om registrering är utställt snarast anmäla förändringen till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska pröva om ny ansökan om registrering behöver inges.

Sker förändring under tiden från ansökan om registrering till älgjaktens början, ska länsstyrelsen, om inte särskilda skäl talar emot detta, handlägga ärendet på sådant sätt att jakt ändå kan bedrivas det år anmälan ingivits.

Allmänna råd

En förändring bör anses som obetydlig om den inte föranleder någon prövning av länsstyrelsen och den inte påverkar registreringen. Ett exempel på en obetydlig förändring av fastighetsförhållanden är för en samägd fastighet att antalet ägare blir färre genom att en ägare överlåter sin del på annan eller andra befintliga ägare. Ett exempel på en förändring av jakträttsliga förhållanden som kan anses som obetydlig är om en av flera jaktupplåtelse på en fastighet upphör utan att någon ny upplåtelse träder i dess ställe.

Ett markförvärv genom fastighetsreglering eller på annat sätt, som inte leder till någon särskild administrativ åtgärd hos länsstyrelsen ska anmälas men bör inte föranleda krav på ny registrering.

15 § Skäl som bör föranleda att länsstyrelsen beslutar om avregistrering av älgskötselområde enligt 33 § tredje stycket jaktlagen (1987:259) är varaktiga förändringar av de förhållanden som utgjorde grund för registreringsbeslut, att felaktiga eller utelämnade uppgifter legat till grund för beslutet om registrering, utebliven anmälan om jaktresultat, utebliven betalning eller att en väsentlig avvikelse från älgskötselplanen föreligger. Uteblivet deltagande i inventeringar och uteblivet samråd enligt dessa föreskrifter kan också utgöra grund för avregistrering.

Avregistrering av ett älgskötselområde på grund av utebliven anmälan om jaktresultat får ske tidigast en månad efter jakttidens utgång. Beslut om avregistrering av ett älgskötselområde ska meddelas senast tre månader före jakttidens början.

Ett beslut om avregistrering av licensområde för älgjakt enligt 33 § andra stycket jaktlagen (1987:259) ska meddelas senast tre månader före älgjaktsens början. Om beslut meddelas senare får den förestående älgjakten ändå genomföras i enlighet med tidigare beslut, förutsatt att jakträtten kvarstår.

Allmänna råd

En avskjutning inom ett älgskötselområde som under- eller överstiger planerad avskjutning med mer än 10 procent per jaktår vad gäller

1. totala antalet älgar,
2. fördelningen mellan vuxna djur och årskälvar eller
3. könsfördelningen mellan de vuxna älgarna

eller som på annat sätt tydligt avviker från älgförvaltningsplanen bör anses som en väsentlig avvikelse från älgskötselplanen om avvikelse inträffar mer än en gång under en treårsperiod. En avvikelse avseende avskjutning av vuxna älgar bör dock alltid överstiga två älgar per år för att anses vara väsentlig.

16 § Ska älgjakt bedrivas av fler än en markägare eller nyttjanderättshavare på ett och samma område på renbetesfjällen i Jämtlands län, inom området ovanför odlingsgränsen och i Malå sameby i Västerbottens län samt inom området ovanför lappmarksgränsen i Norrbottens län, får länsstyrelsen vid registrering av sådant område göra de undantag från 10–14 §§ som anses motiverade.

Älgförvaltningsgrupp

Uppgifter

17 § Älgförvaltningsgruppen ska för ett älgförvaltningsområde upprätta en plan för en ekosystembaserad förvaltning av älgstammen (*älgförvaltningsplan*). Älgförvaltningsgruppen ska följa upp förvaltningen och ställda mål, såväl under jaktsäsongen som mellan jaktsäsonger, och så långt möjligt samordna älgförvaltningen inom området genom årliga samråd. Älgförvaltningsgruppen ska även enligt 27 § skriftligen yttra sig över älgskötselplanerna innan de ges in till länsstyrelsen.

Älgförvaltningsgruppen ska föreslå den minsta areal som krävs för att få fälla en årskalv respektive en vuxen älg inom älgförvaltningsområdet för länsstyrelsens beslut om registrering av licensområden. Arealkraven kan skilja sig åt inom olika delar av älgförvaltningsområdet.

Om det finns särskilda skäl, såsom att jaktresultatet tydligt avviker från älgförvaltningsplanens mål, ska älgförvaltningsgruppen rapportera förhållandet till länsstyrelsen samt genom åtgärder, såsom dialog med och information till berörda jakträttshavare och företrädare för sådana, verka för att uppsatta mål för älgstammens storlek och sammansättning ska nås under pågående jaktsäsong.

Älgförvaltningsplan

18 § En älgförvaltningsplan ska tas fram för en period om tre år och ska innehålla åtminstone de uppgifter som framgår av *bilaga 1*. Planen ska godkännas av länsstyrelsen.

Älgförvaltningsgruppen ska för älgförvaltningsområdet, minst en gång om året

1. föreslå, inhämta, sammanställa och analysera inventeringar av älgstammen, inklusive biologiska data, med kvalitetssäkrade metoder,
2. inhämta information avseende älg om inträffade trafikolyckor, predation av stora rovdjur på älg, skador för areell näring och foderprognoser samt
3. genomföra protokollförda samråd med i älgförvaltningsområdet registrerade älgskötselområden samt med berörda myndigheter. Protokollen ska bevaras under minst fem år och ska på begäran inges till länsstyrelsen.

Med utgångspunkt i den inhämtade informationen ska älgförvaltningsgruppen, med särskilt beaktande av fodertillgång och tolerabla skadenivåer, sätta upp mål för stammens storlek och sammansättning och med dessa som grund beräkna en lämplig avskjutning för att nå målen.

Följande ska ligga till grund för älgförvaltningsplanen:

1. uppgifterna som inhämtats till grund för älgförvaltningsplanen tillsammans med
2. synpunkter som inhämtats vid samråd enligt första stycket 3 ovan, med
3. uppgifter om licensområden samt med
4. de övergripande riktlinjer för älgförvaltningen som länets viltförvaltningsdelegation enligt förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer har beslutat om.

Älgförvaltningsgruppen ska se över älgförvaltningsplanen minst en gång om året och vid behov föreslå ändringar för länsstyrelsens godkännande. Inför utgången av treårsperioden ska en ny plan tas fram i enlighet med denna paragraf.

Allmänna råd

Älgförvaltningsgruppen bör, efter att ha inhämtat det underlag som krävs för att ta fram en älgförvaltningsplan, göra en egen analys av hur uppgifterna ska användas för att uppnå en ekosystembaserad förvaltning av älgstammen. De mål för älgstammens storlek och sammansättning som ska tas fram bör utgå ifrån älgförvaltningsrådets samlade inventeringar av älgstammen samt de lokala variationerna i förvaltningen som beskrivs i älgskötselplanerna.

Genomförandet av inventeringar bör alltid utföras på ett likartat sätt och med noggrannhet utifrån de kvalitetssäkrade metoderna.

19 § Uppgifter i älgskötselplanerna om lokala förhållanden för att förebygga skador på skog, jordbruk och i trafiken samt lokala effekter av rovdjur ska särskilt beaktas vid framtagande av älgförvaltningsplanerna.

20 § Älgförvaltningsplanen ska innehålla råd och vägledning för älgskötselplaner inom älgförvaltningsområdet.

Organisation

21 § Av 3 d § jaktförordningen (1987:905) framgår vilka som av länsstyrelsen ska utses att ingå i en älgförvaltningsgrupp.

22 § Älgförvaltningsgruppen får vid behov av särskild kompetens adjungera ytterligare experter utan rösträtt.

Allmänna råd

Exempel på sådan särskild kompetens som regelbundet bör adjungeras för att tillvarata allmänna intressen i älgförvaltningsgruppen är sakkunniga från Skogsstyrelsen, som kan bidra med särskild kompetens avseende förvaltning av skog, samt experter från Nationella Viltolycksrådets regionala råd, som kan bidra med kompetens inom trafikområdet.

23 § Ledamöterna utses för tre år. Om en ledamot avgår ska en ny ledamot utses för återstoden av uppdragstiden.

24 § Älgförvaltningsgruppen ska träffas minst två gånger per år.

Ordförande är gruppens kontaktperson gentemot länsstyrelsen. Ordförande är också ansvarig för att ledamöterna kallas minst två veckor i förväg, att det finns en dagordning för mötena och att dessa protokollförs. Protokollen ska utan dröjsmål ges in till länsstyrelsen. Om det föreligger särskilda skäl får kallelse till möte ske senare än två veckor i förväg.

25 § En älgförvaltningsgrupp är beslutsför när minst två av vardera mark- och jaktintresseledamöterna är personligt närvarande.

En ledamot som inte är personligen närvarande vid ett möte får utöva sin rösträtt genom annan ledamot med en skriftlig, av fullmaktsgivaren undertecknad och daterad, fullmakt. Fullmakten ska ange vilken eller vilka punkter på dagordningen fullmakten gäller. Genom fullmakt ska en ledamot kunna rösta för ytterligare högst en ledamot. En fullmakt får endast avse ett möte.

Arvoden

26 § Länsstyrelsen ska betala ett årligt fast arvode för ett uppdrag som ledamot i en älgförvaltningsgrupp. Ersättning utgår med 5 000 kronor per ledamot. Ersättning utgår dock inte till ledamot som endast i ringa omfattning deltar i älgförvaltningsgruppens arbete.

Om ledamot avgår under ett kalenderår ska arvodet fördelas mellan den avgående och dennes efterträdare i förhållande till den tid de har haft sina uppdrag.

För inrikes resor som är nödvändiga för att fullgöra uppdraget lämnas resekostnadsersättningar och traktamente enligt de grunder som fastställts för länsstyrelsens arbetstagare.

Arvoden och övriga ersättningar enligt tredje stycket betalas ut av länsstyrelsen två gånger per år i efterskott och ska grundas på skriftligt underlag.

Älgskötselområden

27 § En älgskötselplan ska bifogas ansökan om registrering av älgskötselområde och ska fastställas av länsstyrelsen. Älgskötselplanen ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att älgförvaltningsplanens mål genomförs. Planen ska tas fram efter samråd med älgförvaltningsgruppen.

En älgskötselplan omfattar en period om tre år, om inte länsstyrelsen beslutar annat, och ska alltid innehålla

1. en beskrivning av den långsiktiga målsättningen för skötseln av älgstammen inom området,
2. en uppföljning av föregående älgskötselplan,
3. en bedömning av förekomsten av älg inom området, fördelat på tjur, ko och kalv, utifrån vinterstam och i förekommande fall uppdelad på fast stam och vandringsälgar,
4. en beskrivning av betessituationen i området och vilka åtgärder som ska vidtas för att begränsa skador av älg på gröda och skog inklusive biologisk mångfald,
5. en beskrivning av de åtgärder som kan vidtas om uppsatta mål för förvaltningen inte ser ut att kunna uppnås, exempelvis för att minska risken för trafikskador orsakade av älg,
6. en redovisning av de inventeringar som planeras att genomföras under planperioden,
7. uppgift om hur stor den årliga avskjutningen bör vara fördelat på tjur, ko och årskalv samt
8. älgförvaltningsgruppens skriftliga tillstyrkan av älgskötselplanen.

Skulle älgförvaltningsgruppen inte tillstyrka att länsstyrelsen fastställer älgskötselplanen ska länsstyrelsen ta ställning till om planen ändå kan fastställas.

Företrädare för älgskötselområdet ska minst en gång om året göra en uppföljning av älgskötselplanen och vid behov vidta åtgärder och föreslå ändringar för länsstyrelsens fastställande. Företrädare för älgskötselområdet ska också, i god tid före det att planperioden går ut, inkomma med en ny plan, framtagen enligt ovan.

28 § Företrädare för älgskötselområdet ska se till att årliga protokollförda samråd hålls med berörda fastighetsägare, jakträttshavare och viltvårdsområdesföreningar inom älgskötselområdet samt att området deltar i älgförvaltningsområdets

NFS 2011:7

samråd. Samrådsprotokollen för älgskötselområde ska bevaras under minst fem år och ska på begäran ges in till länsstyrelsen.

29 § Länsstyrelsen ska regelbundet och minst vart tredje år, på eget initiativ eller efter framställan av älgförvaltningsgruppen, göra en översyn av älgskötselplanerna och vid behov vidta åtgärder. Avregistrering av älgskötselområdet kan ske om översynen visar att det finns fog för det.

30 § I län med förvaltning av älgar i vandringsområden ska samråd ske mellan länsstyrelserna i de län som berörs. Samrådet ska i vart fall gälla utformningen av en gemensam målsättning för skötseln av älgstammen och principer för registrering av älgskötselområden.

Skyddsjakt

31 § Inför länsstyrelsens beslut om skyddsjakt efter älg ska berörd älgförvaltningsgrupp yttra sig på begäran av länsstyrelsen om behov föreligger.

Avgift för registrering, fällavgifter, bidrag ur älgvårdsfonden m.m.

Registreringsavgift

32 § Den som ansöker om registrering av älgjaktområde ska i samband med ansökan erlagga en avgift om 2 300 kronor till den länsstyrelse som har att pröva ansökan enligt 8 §.

Som följer av 13 § avgiftsförordningen (1992:191) får länsstyrelsen, om det finns särskilda skäl, betala tillbaka hela eller del av ansökningsavgiften.

För anmälan om byte av företrädare för registrerat område ska ingen avgift utgå. Avgift ska inte heller betalas vid registrering av ett älgskötselområde om ett eller flera tidigare registrerade licensområden överförs till ett sådant, eller vid länsstyrelsens beslut om ändrad registrering vid avregistrering av ett älgjaktområde utan ansökan.

Fällavgift

33 § Länsstyrelsen får årligen besluta om sådan avgift som enligt 52 b § jaktförordningen (1987:905) ska erläggas för fälld älg (fällavgift) inom älgförvaltningsområde som länsstyrelsen har inrättat.

Länsstyrelsen ska fastställa avgiften utifrån kostnaderna för en ekosystembaserad adaptiv förvaltning av älgstammen.

Länsstyrelsen ska besluta om befrielse från fällavgift om förutsättningar enligt 35–37 §§ föreligger.

Allmänna råd

Fällavgift för årskalv bör utgöra högst 1/3 av avgiften för en vuxen älg.

34 § Fällavgift ska betalas av den som har rätt att tillgodogöra sig fälld älg senast två veckor efter jakttidens utgång till den länsstyrelse som har inrättat älgförvaltningsområdet inom vilket älgen har fällts. Om ett älgförvaltnings-

område berör två eller flera län ska berörda länsstyrelser i samråd besluta hur inbetalade avgifter ska fördelas mellan länen.

Fällavgift behöver dock inte erläggas för älg som påskjutits och skadats inom ett älgjaktområde eller oregistrerat område men som faller utanför sådant område om den som har rätt att tillgodogöra sig den fällda älgen inte tar emot den. I sådant fall ska fällavgift betalas av den jakträttshavare som faktiskt tillgodogör sig fälld älg.

35 § Fällavgift behöver inte betalas för älg som jakträttshavare eller viltvårdsområdesförening erhållit med stöd av 34 § jaktförordningen (1987:905) eller 36 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

36 § Fällavgift behöver inte betalas för älg som påskjutits och som trots genomfört eftersök enligt 28 § jaktlagen (1987:259) inte har anträffats. Sådan älg ska avräknas i förhållande till avskjutningsmål i älgskötselplan respektive från medgiven tilldelning för licensområde.

37 § Fällavgift behöver inte betalas om länsstyrelsen genom beslut fastslagit att älgen var otjänlig som människoföda. Med älg som är otjänlig som människoföda avses älg som av veterinär eller efter beslut av polisman eller efter intyg av person utsedd av länsstyrelsen helt eller delvis kasserats som människoföda. Otjänligheten får inte ha förorsakats genom påskjutning eller felaktigt tillvaratagande. Inte heller får otjänligheten vara förorsakad av att eftersöks- eller anmälningsskyldigheten har fullgjorts på ett otillräckligt sätt.

38 § Begärs frihet från fällavgift ska anmälan vara åtföljd av den utredning som åberopas till stöd för begäran, såsom intyg om otjänlighet enligt 37 § samt, i förekommande fall, utförlig redogörelse för vidtagna åtgärder vid uppspärning, avlivning och omhändertagande.

39 § En älg som har blivit påskjuten och skadats inom ett älgjaktområde ska avräknas från det älgjaktområdet i förhållande till avskjutningsmål i älgskötselplan respektive från medgiven tilldelning för licensområde även om älgen faller inom ett annat älgjaktområde eller inom ett område som inte är registrerat för älgjakt.

Bidrag ur älgvårdsfonden

40 § Av 52 d § jaktförordningen (1987:905) framgår för vilka ändamål länsstyrelsen får lämna bidrag ur älgvårdsfonden.

41 § Länsstyrelsen får besluta om att medel ur älgvårdsfonden får användas till länsstyrelsens administration av älgjakten samt till kostnader för älgförvaltningsgruppernas arbete.

Bidraget ur älgvårdsfonden får avse länsstyrelsens egna kostnader som är direkt kopplade till älgadministrationen, såsom arvode och löner, databehandling, porto, telefon och informationsmateriel, samt vissa kostnader för älgförvaltningsgruppens ledamöter utöver arvode, såsom resekostnader och traktamente, som är nödvändiga för deltagande i älgförvaltningsgruppens möten.

NFS 2011:7

42 § Bidrag ur älgvårdsfonden till viltvård, information och utbildning i jaktliga frågor kan lämnas för

1. inventering,
2. information om skadeförebyggande åtgärder, inklusive frågor om viltskador och viltolyckor samt
3. utbildning i viltvårdsfrågor, inklusive bidrag till anläggning och upprustning av älgskyttebanor.

Beslut om bidrag till älgskyttebanor ska föregås av att sökanden genom utredning visar banans läge i förhållande till angränsande (befintliga och planerade) banor samt den aktuella banans betydelse för skytteverksamheten.

Licens för jakt efter älg

43 § För registrerat licensområde beslutar länsstyrelsen årligen hur stor avskjutningen får vara inom licensområdet efter förslag från älgförvaltningsgruppen.

44 § Länsstyrelsen får meddela licens för jakt efter älg, även om ansökan enligt 11 § inte ingivits, i samband med att ett älgskötselområde avregistreras på grund av att området inte är lämpat för älgjakt eller inte är av sådan storlek att det medger en avskjutning av minst tio vuxna älgar om året. Beslut får gälla tillsvidare eller för viss tidsperiod, dock högst tre år.

En fastighetsägare, jakträttshavare eller viltvårdsområdesförening som inte vill att en fastighet ska ingå i ett licensområde ska meddela länsstyrelsen som har att pröva frågan om avregistrering av fastigheten.

Allmänna råd

Licens enligt första stycket bör vanligtvis ställas ut till tidigare företrädare för älgskötselområdet.

45 § Länsstyrelsen ska i sitt beslut om licens ange det antal älgar (vuxna och årskalvar) som får fällas utifrån fastställda riktlinjer avseende areal. Tilldelningen ska grundas på älgförvaltningsplanen. Länsstyrelsen får besluta om könsfördelningen avseende tilldelade vuxna djur.

Första tilldelningen inom ett licensområde ska vara en årskalv. Därefter ska vuxna djur eller kalvar tilldelas utifrån vad som är lämpligt med hänsyn till areal och älgförvaltningsplan.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen besluta om ytterligare begränsningar genom villkor för jakten.

46 § Årskalv får fällas i stället för ett vuxet djur.

47 § Om det inte finns särskilda skäl för annat, ska licens vara sökanden tillhanda senast en månad före jakttidens början.

Jaktledarens ansvar

48 § Vid jakt efter älg inom älgjaktområden ska följande villkor gälla:

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd före jaktens början och vid varje jakttillfälle.

2. Ansvarig jaktledare svarar för att sådana sambandsbestämmelser tillämpas under jakten som förhindrar att flera djur faller än som tilldelats eller att avskjutningsföreskrift åsidosätts.
3. Jaktledaren ska före varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905). Jaktledaren ska vidare om så behövs fullgöra den underrättelseskyldighet som följer av 28 § andra stycket jaktlagen (1987:259).
4. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om avskjutningsföreskrifter, sambandsbestämmelser, förbjudna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst jaktkort (viltvårdsavgift).
5. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han eller hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten, bör årligen före jakten ha förvässat sig om att vapnet är inskjutet samt ha tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter älg.
6. Jaktledaren ska informera samtliga jakttagare om vikten av att delta i inventeringar som genomförs inom älgförvaltningsområdet och att rapportera observerade älgar i befintligt datoriserat system.

Jakt efter kronhjort

Kronhjortsskötselområden

49 § I län där det förekommer kronhjort ska länsstyrelsen fastställa målsättningen med skötseln av kronhjortsstammen i länet. Länsstyrelsen ska därvid besluta om vilken areal som ska gälla vid registrering av kronhjortsskötselområde.

50 § Vid utformning av en målsättning för skötseln av kronhjortsstammen i länet ska länsstyrelsen samråda med markägarnas och jägarnas organisationer.

51 § Länsstyrelsen ska pröva ansökan om registrering av kronhjortsskötselområde efter ansökan av jakträttshavaren eller, om de är flera, av utsedd företrädare för dessa. En viltvårdsområdesförening bildad enligt lagen (2000:592) om viltvårdsområden anses som en företrädare för jakträttshavarna inom viltvårdsområdet om föreningen har fattat beslut om gemensamhetsjakt efter kronhjort.

Om det inte finns särskilda skäl för annat ska beslut om registrering som går sökanden emot vara denne tillhanda senast tre månader före jakttidens början och övriga beslut om registrering senast en månad före jakttidens början.

52 § Ansökan om registrering av kronhjortsskötselområde ska innehålla

1. en skötselplan,
2. en redovisning av vilka fastigheter som ingår i kronhjortsskötselområdet samt
3. en redovisning av att jakträttshavare och, i förekommande fall, viltvårdsområdesförening har samtyckt till registreringen.

Länsstyrelsen får, utöver vad som föreskrivs i första stycket, besluta vad ansökan i övrigt ska innehålla.

Länsstyrelsen ska regelbundet och minst vart tredje år följa upp och se över skötselplanerna och vid behov vidta de åtgärder som behövs.

NFS 2011:7

53 § Alla förändringar av ett kronhjortsskötselområdes gränser ska anmälas till länsstyrelsen. Sker annan förändring som inte är obetydlig i fråga om fastighetsförhållanden eller jakträttsliga förhållanden i det registrerade området, ska den på vilken beslutet om registrering är utställt snarast anmäla förändringen till länsstyrelsen, som ska pröva om ny registrering behövs.

Sker förändring under tiden från ansökan om registrering till kronhjortsjaktens början, ska länsstyrelsen, om inte särskilda skäl talar emot detta, handlägga ansökan på sådant sätt att jakt ändå kan bedrivas det år anmälan ingivits.

54 § De villkor för jakten som framgår av 48 § om jaktledarens ansvar ska i tillämpliga delar gälla även jakt efter kronhjort inom kronhjortsskötselområde.

55 § Om ett läns kronhjortsstam utgör en del av ett större bestånd som uppehåller sig i flera län, bör länsstyrelsen samråda med övriga berörda länsstyrelser för att om möjligt nå en gemensam målsättning för skötseln av kronhjortsbeståndet.

Beslut om kronhjortsområde (avser endast Skåne län)

56 § Länsstyrelsen i Skåne län får besluta om inrättande av kronhjortsområde för område inom vilket en fast stam av kronhjort kan accepteras med hänsyn till kronhjortens skadegörelse på gröda och skog samt risker för trafikolyckor orsakade av kronhjort.

57 § Som kronhjortsområde ska företrädesvis väljas den del eller de delar av länet där kronhjort förekommer i väletablerade bestånd och som bedöms ha förutsättningar att även i fortsättningen hysa en fast stam av kronhjort.

Samråd med syfte att erhålla samtycke till registrering av kronhjortsområde ska ske med så många markägare som möjligt och som tillsammans äger huvuddelen av marken inom området.

Vid fastställelse av kronhjortsområde ska följande faktorer särskilt beaktas:

1. kronhjortens påverkan på gröda och skog,
2. risker för trafikolyckor på grund av kronhjortsförekomst,
3. tillgången på lämpliga biotoper för kronhjort, inklusive brunstplatser och kalvningsområden samt
4. möjligheterna att med hjälp av naturliga geografiska gränser få en effektiv avgränsning av området.

58 § Inom ett registrerat kronhjortsområde ska jakt efter kronhjort bedrivas som licensjakt under särskild jakttid.

59 § I fråga om kronhjortsområde ska ansökan om licens inges till Länsstyrelsen i Skåne län senast den 31 januari eller vid den senare tidpunkt som länsstyrelsen beslutar. Ansökan ska innehålla de uppgifter som länsstyrelsen beslutar.

60 § Om det inte finns särskilda skäl för annat, ska licens vara sökanden tillhanda senast en månad före jakttidens början.

61 § Länsstyrelsen ska i sitt beslut om licens ange det antal kronhjortar (vuxna och årskalvar) som får fällas utifrån fastställda riktlinjer avseende areal. Länsstyrelsen får besluta om könsfördelningen avseende tilldelade vuxna djur.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen besluta om ytterligare begränsningar genom villkor för jakten.

De villkor för jakten som framgår av 48 § om jaktledares ansvar ska i tillämpliga delar gälla även jakt efter kronhjort inom kronhjortsområde.

Register

62 § Ett register över länets registrerade områden för älg- och kronhjortsjakt ska upprättas genom länsstyrelsens försorg.

Registret ska för varje område innehålla uppgifter om typ av område, registrerad företrädares namn, adress och i förekommande fall e-postadress, telefonnummer, områdets landareal och ingående fastigheters beteckningar samt, för älgjaktområde, till vilket älgförvaltningsområde det hör.

Ett register får härutöver innehålla de uppgifter som länsstyrelsen anser nödvändiga för administrationen.

Undantag från föreskrifterna

63 § Naturvårdsverket kan, om särskilda skäl föreligger, medge att länsstyrelsen vid beslut gör avsteg från dessa föreskrifter.

Övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2012 varvid Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:19) om administration av jakt efter älg, kronhjort och stora rovdjur m.m. samt Naturvårdsverkets allmänna råd 96:2 om rätten till fälld älg och fallvilt av älg ska upphöra att gälla.

2. Älgförvaltningsplaner får fram till och med den 31 december 2013 beslutas för en kortare tid än tre år. Älgförvaltningsgruppen ska ge in det första förslaget till älgförvaltningsplan till länsstyrelsen senast den 31 december 2012.

3. Äldre föreskrifter avseende ansökningsavgift och ansökans innehåll gäller ansökan om registrering av älgjaktområden som har ingivits före den 1 januari 2012.

4. För beslut om jakt inom licensområden får länsstyrelserna fram till och med den 31 december 2012, om underlag enligt de nya föreskrifterna saknas, grunda beslut på föregående års underlag och uppgifter.

5. Älgskötselområden med en skötselplan enligt äldre föreskrifter ska senast 31 december 2013 ha upprättat en ny älgskötselplan enligt de nya föreskrifterna i enlighet med älgförvaltningsplanen och en ekosystembaserad älgförvaltning.

6. Under perioden fram till och med den 31 december 2012 får länsstyrelsen medge de undantag från kraven på älgskötselplanens innehåll enligt 27 § som är motiverade av att en ekosystembaserad förvaltning av älgstammen är under uppbyggnad.

Naturvårdsverket

MARIA ÅGREN

Christer Pettersson
(Sektionen för naturskydd och infrastruktur)

Älgförvaltningsplan för älgförvaltningsområde

(enligt NFS 2011:7)

1. Uppgifter om älgförvaltningsområdet (ÄFO)

Älgförvaltningsplan (ÄFP) för ÄFO för perioden 20.. - 20..

ÄFO:s storlek				ha
Registrerad älgjaksareal				ha
Registrerad areal ÄSO	ha	Andel av ÄFO	%	
Registrerad areal licensområden	ha	Andel av ÄFO	%	
Antal älgskötselområden				
Antal licensområden				
Registrerande län				
Godkänd av länsstyrelsen den				

2. Inventeringar av älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder. För mer information se manualer från SLU.

a. Den totala avskjutningen inom ÄFO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning. (Hämtas från IT-plattformen och jämförs med tidigare år.)

År	20..	20..	20..
tjur			
hondjur			
kalv			
Totalt			
Totalt per 1 000 ha reg. älgjaksareal			

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen i punkt 7.

År	20..	20..	20..
tjurandel avskj. (tjur/vuxna)	%	%	%
kalvandel i avskj. (kalv/tot.)	%	%	%

b. Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs hämtas från IT-plattformen och jämförs för att trenden i älgpopulatioonen ska kunna följas.

År	20..	20..	20..	20..
Täthet obs/ mantimme				
Reproduk- tion kalv/ko				
Tjurandel tjur/vuxna				

c. Spillningsinventering

Data hämtas från IT-plattformen.

År	20..	20..	20..
älgar/1000 ha			

d. Kalvvikter

Medelslaktvikten för samtliga fällda älgkalvar inom ÄFO från de senaste tre åren. Data hämtas från IT-plattformen och jämförs med tidigare år.

År	20..	20..	20..
slaktvikt kg			

3. Inventeringar av skogstillståndet inom älgförvaltningsområdet

a. Foderprognos

Data hämtas från IT-plattformen.

b. Skadeläget på skog

Färska skador på tallungskog ÄBIN. Data hämtas från IT-plattformen.

År	20..	20..	20..
%			

NFS 2011:7

Skadeläge på övrig skog

Bedömningen görs av älgförvaltningsgruppen.

För	Tolerabla	För omfattande
asp, rönn sälg och ek		
tall		
gran		

4. Redovisning av skador på gröda

Redogörelse för typ av skador, drabbad gröda, omfattning och var inom ett ÄFO skadorna har förekommit.

5. Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg

Data hämtas från IT-plattformen.

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

	20..	20..	20..
1 nov–30 apr			
1 maj–31 okt			
Totalt			

6. Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck

Data hämtas från IT-plattformen.

Predation

Antal vargrevir inom ÄFO	st
Andel av ÄFO:s areal som berörs av vargrevir	%
Uppskattning av totalt antal vargdödade älgar inom ÄFO	st
Björntäthet inom ÄFO	/ 1000 ha
Uppskattning av totalt antal björndödade älgar inom ÄFO	st
Totalt antal älgar som avsätts för rovdjur inom ÄFO	st

7. Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Antalsmässigt för de senaste 3 åren	ökat	oförändrad	minskat
Älgstammen har			

Kvalitetsmässigt de senaste 3 åren	minskat	oförändrad	ökat
tjurandelen			
medelåldern			
kalvvikterna			
reproduktionen			

Ovanstående bedömning stöds av	
älgobs	
spillningsinventering	
flyginventering	
annat	

8. Mål för älgstammens utveckling inom älgförvaltningsområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antalsmässigt för de kommande 3 åren	öka	oförändrad	minska
Älgstammen ska			

Med hänsyn till: (fodertillgång, trafikolyckor m.m.)
Mål för vinterstam: / 1000 ha

Kvalitativ målsättning för treårsperioden

Målsättning för älgförvaltningsområdet (3-års medelvärden baserat på älgobs):

Andel tjur av vuxna: %

Kalv per hondjur:

Målsättning för kalvandelen i avskjutningen: % av totala avskjutningen.

NFS 2011:7

9. Avskjutning för älgförvaltningsområdet

Förslag till avskjutning i ÄFO (summan av avskjutningen hos ÄSO och licensområden):

	år 1	år 2	år 3
Antal älgar			
Per 1000 ha reg älgjaksareal			

10. Uppföljning och eventuellt behov av förändringar i ÄFP under innevarande planperiod

Mål	Utfall år 1	Utfall år 2	Utfall år 3
Vinterstam			
Tjurandel			
Reproduktion			
Kalvandel i avskjutning			

11. Förslag till arealgräns för tilldelning av kalv respektive vuxna älgar till licensområden

Arealkrav för kalv: ha

Arealkrav för vuxen: ha

Behov av olika arealkrav inom området:

12. Planerade inventeringar

År 1

År 2

År 3

13. Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom ÄFO

Se bif. protokoll från samrådsmöten.

14. Granskning av älgskötselplaner

Se bif. skriftliga yttranden som insänts till länsstyrelsen.

15. Älgförvaltningsgruppens råd och vägledning i övrigt för älgskötselplaner inom älgförvaltningsområdet

NFS 2011:7

_____
Sekreterare

_____
Ordförande

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

_____
Justeras:

_____
Justeras:

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

Älgförvaltningsplanen är enhälligt antagen av älgförvaltningsgruppen	Ja	Nej
---	----	-----

Har någon ledamot deltagit genom fullmakt (fullmakten ska i så fall bifogas protokollet)	Ja	Nej
---	----	-----

Reservationer framförda av:

_____
Namn

_____
Namn

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

Kommentarer: